

Zelena luč za stanovanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

materialov. Tako samo v Ljubljani manjka kar 13 tisoč stanovanj. Prav tako so moščanski odborniki pohvalili predloženi občinski srednjeročni program, ki je vsaj ponekod močno razgibal delovne ljudi in jih pritegnil k sodelovanju pri reševanju stanovanjskih problemov.

KAKO ODPRAVITI STANOVANJSKI PRIMANJKLJAJ?

Najbrž je treba najprej doseči, da delovne organizacije več prispevajo. Od dosedanjih štirih odstotkov naj se prispevek od bruto osebnih dohodkov poveča na šest odstotkov, ki bodo namenjeni izključno stanovanjski gradnji. Urediti je treba tudi problem stanarin. Nesprejemljivo je, da premožnejši občani prejemajo družbeno subvencijo. Z novimi stanarinami bodo pridobili vsi, četudi bodo nekateri plačevali več. S sredstvi od zvišanih stanarin bomo lahko gradili nova stanovanja, češ ko zdaj nismo mogli pa tudi hišni sveti bodo lahko z več sredstvi bolj skrbeli za vzdrževanje obstoječih objektov. Tistim občanom z nižjimi osebnimi prejemki bo pa vsako leto družba zagotavljala ustrezno družbeno pomoč, tako da z višjimi stanarinami ne bodo prizadeti.

Množična javna razprava v delovnih organizacijah je pokazala, da se večina delovnih ljudi zaveda resnosti problematike in stanovanjski gradnji. Zato so domala vsi podprli predlog o izločanju višjega odstotka sredstev v ta namen. Soglašajo, da je treba zagotoviti čimveč sredstev novoustanovljenemu solidarnostnemu skladu v Ljubljani, ki naj skrbi za mlade, ostarele in socialno ogrožene občane.

Člani delovnih organizacij so pokazali precej nezaupanja v izločanje sredstev novoustanovljeni podružnici ljubljanske banke za kreditiranje stanovanjske ureditve. Da je temu res tako, je potrdila burna razprava odbornikov na zadnji seji. Nekateri med njimi so povsem odkrito izrazili nezaupanje do poslovne banke, češ da bo ta sredstva, vezana na dobo 25 let, obračala tudi v druge namene. Moščanski predsednik Polde Maček je predlagal, naj skupščina sprejme priporočilo, na podlagi katerega bi morala ljubljanska banka natančno obrazložiti, kakšna je bila njena dosedanja vloga pri oblikovanju stanovanjske graditve, vendar tako, da bo takšno poročilo razumljivo sleherni občan.

V prihodnje naj bi se povečani prispevek delovnih organizacij delil takole: 30 odstotkov naj bi dobil solidarnostni sklad, 25 odstotkov naj bi delovne organizacije vezale pri poslovnih banki, 45 odstotkov sredstev pa bi ostalo še naprej v delovnih organizacijah in z njimi bi le-te prosto razpolagale.

USMERJENA STANOVANJSKA GRADNJA

Če hočemo v prihodnje postopoma odpravljati velik stanovanjski primanjkljaj, je prav gotovo eno

osnovnih vodil čimbolj koncentrirati stanovanjsko gradnjo. Ze dosedanje izkušnje pri programiranju prve, tako imenovane demonstracijske soseske v Štepanji vasi so pokazale, da se da z veliko prizadevanostjo združiti vrsto najrazličnejših dejavnikov — od gradbenih podjetij prek bank do družbenopolitičnih skupnosti. Tako gradnja zagotavlja ustajane cene za kvadratni meter stanovanjske površine. S tem odpade vrsta objektivnih in subjektivnih vplivov na ceno; ki (kot je neki moščanski odbornik povedal na seji) včasih poraste od sklenitve pogodbe do vsetitve v stanovanje kar za petdeset ali več odstotkov. Skratka, zavzemati se moramo za usmerjeno stanovanjsko gradnjo.

Delovne organizacije so do sedaj zelo podpirale individualno gradnjo ali svojim članom omogočale nakup stanovanj v etažni lastnini. Delovne organizacije bi morale počasi spremeniti svojo politiko in kupovati več najemniških stanovanj. Po obširni kritični razpravi o problemih stanovanjskega gospodarstva so odborniki glasovali o posamičnih predlogih odlokov in družbenih sporazumov, na podlagi katerih naj bi v prihodnje začeli sistematično urejati stanovanjsko problematiko.

Zanimiv pa je predlog odloka o družbeni pomoči predvsem zato, ker natančno opredeljuje, kateri občani niso upravičeni do nadomestila stanarine. Če ima nosilec stanovanjske pravice ali drug član skupnega gospodinjstva počitniško hišico ali je lastnik avtomobila, mu prav gotovo ne gre družbena pomoč. Vzdrževanje avtomobila je po mnenju razgretega odbornika dražje, poleg tega pa avto tudi ni življenjska nužnost, kot je to stanarina. Škoda, da odborniki niso delali razlike med fičkom in mercedesom ter počitniško hišico in vilo na morju; ukvarjali se niso tudi s tem, kakšna je oprema z nepremičninami oziroma premičninami. Ni namreč vseeno, ali je med štirimi zidovi barvni televizor pod dragoceni umetniškimi slikami na baročni mizici, pogreznjen v perzianer, ali so to zgolj štiri diletantsko pobeljene stene.

ODLOKI, POOBLASTILA

Tisti, ki bodo upravičeni do nadomestila stanarine, bodo morali v začetku vsakega leta uveljavljati upravičenost pri mestnem solidarnostnem stanovanjskem skladu. Predložiti bo treba potrdilo o letnem dohodku, o številu družinskih članov, veljavno stanovanjsko pogodbo in zapisnik o ocenitvi stanovanja.

Mlade družine, ki se bodo vselile v družbena stanovanja, bodo morale v petih letih, morda pa tudi kasneje (rok je resda kratek) zagotoviti ustrezna sredstva za nakup novega stanovanja. To bo tudi ena od oblik, s katerimi se bo dosedanja pičli stanovanjski fond ohranjal pri sredstvih. Dvojno plačevanje najemnine zaradi ločenega življenja pri mladih zakoncih brez stanovanja njihov družinski proračun močno obremenjuje; štednja bo ob sedanjih obetanih pogojih gotovo uspešnejša.

V predlogu odloka o obveznem financiranju solidarnostnega sklada je določeno, da bodo delovne organizacije prispevale 30 odstotkov od določenih šestih odstotkov sredstev, ki bodo namenjena za razširjeno stanovanjsko reprodukcijo in družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu. Sredstva za solidarnostni sklad vplačujejo tiste občine, kjer delavci ali občani stalno prebivajo. Uporabljali jih bodo za kreditiranje gradnje najemniških stanovanj za že omenjene kategorije občanov, za pomoč pri plačevanju stanarin in premiranje varčevalnih vlog za nakup stanovanj ali gradnjo.

V Ljubljani nameravamo tako zbrati blizu sedemdeset milijonov dinarjev. Glede nameravanega zadržanja sredstev pri ljubljanski poslovni banki za kreditiranje stanovanjske gradnje so po predloženem odloku delovne organizacije dolžne prispevati 25 odstotkov sredstev od naprej dogovorjenega odstotka in jih vezati pri banki za dobo 25 let. Banka ta sredstva obrestuje z dvema do štiri odstotki.

Pri ljubljanski banki so ustanovili posebno organizacijo temeljnega združenega dela, katere edina naloga je pospeševanje stanovanjske gradnje. O dosedanjem načinu kreditiranja je doslej odločala zgolj peščica vlagateljev, po novem pa je odločitev v rokah večine vlagateljev, ki bodo sestavljali tako imenovano samoupravno interesno skupnost. S tem bodo odpadli očitki, da občani, ki sredstva vlagajo, sploh nimajo besede, kadar gre za obranjanje le-teh.

LJUBLJANA: ENOTNA MERILA

Predlagane akte, na podlagi katerih bomo pričeli sistematično urejati probleme stanovanjske gradnje, so odborniki z nekaterimi dopolnili v celoti sprejeli. Hkrati so pooblastili mestno skupščino, da tudi za območje občine Moste-Polje dokončno sprejme predložene splošne akte. Povedati je namreč treba, da je za stanovanjsko gospodarstvo v Ljubljani pristojna mestna skupščina. Mestna skupščina bo to sprejela predvidoma še pred koncem tega leta; tako bodo za Ljubljano veljala entona merila.

Na koncu bomo še malce osebni, saj smo do sedaj zgolj opisovali in citirali burjo z zadnje moščanske seje. Po dolgih temačnih letih, ki so občani s skromnimi prejemki in brez podedovanih parcel lahko samo sklanjali o skromnem, za bobek velikem domu; in so se študentski pari po abortusih, ali dveh zagrenjenih odločal za otročad, ki bo šodila v dragi podnajemniški sobici, upokojenci so se pa tako in tako brez uparja v dan spravili z življenjem no, po teh temačnih letih se obeta svetlo okence. Če sodimo po razgreti razpravi odbornikov, ni zgolj tolažbo varisano. Skozenj bō menda le videti dlje kot prek dosedanje, iz paragrafov sestavljene ograje. Če ne, bomo pa kričali: „Dol s socialno diferenciacijo.“

MARINA DRAŠČIČ

MOŠČANSKA RAZGLEDNICA

Moste s ptičje perspektive: v ospredju Kolinska, v ozadju družbeni center Most

TEOL: V letu 1973 se bomo selili

PODJETJE TEOL SE JE ODLOČILO, DA BO ENA SAMA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA

V zadnji številki našega glasila se nam je v reportažo, o organiziranju TOZD v delovnih kolektivih naše občine, pomotoma vrnili naslov delovne organizacije TEOL. Danes to popravljamo in vas seznanjamo z akcijskim programom za stabilizacijo in k uresničenju 21. in 22. ustavnega dopolnila.

Podjetje TEOL je izrazilo kemijsko podjetje in zaposluje 219 ljudi. Zaenkrat ima 2 obrata, in sicer stari obrat na Zaloški cesti ter novi obrat na lokaciji bivše Oljarnice v Tovarniški ulici. Ker je stavba na Zaloški cesti dotrajana in ker ne obstoja možnost za razširitev starega obrata zaradi neprimerne lokacije in dotrajnosti stavbe, se je DS že v letu 1965 lotil načrta, da preseli celotni stari obrat na novo lokacijo. Zato je pričel z razizdalnim načrtom že v letu 1966, postavil v ta namen nova skladišča ter uredil zemljišče in dovoz na Tovarniški ulici v bivših prostorih Oljarnice. Ker se kolektiv in DS zavedata, da brez povečane proizvodnje in razširjene produkcije ne bosta kos konkurenci — bodisi domači, bodisi inozemski — sta se odločili, da v letu 1972 zgradita novo proizvodno halo, zgrajeno po modernih principih, ki jih zahteva kemična industrija in kjer bo dovolj prostora za sintezo novih izdelkov, ki jih je podjetje izdelalo in jih bo v prihodnjih letih plasiralo na tržišče. Z gradnjo hale smo pričeli v juniju 1972 in predvidevamo, da bo končana konec aprila leta 1973. Do konca leta 1973 je predvidena po-

stopna preselitev celotne proizvodnje z Zaloške ceste na novo lokacijo. V novem posloju bodo v veliki meri zboljšani tudi higiensko-tehnični pogoji delavcev. Poleg tega je v letošnjem letu podjetje povečalo oddelek za izdelavo sintetiških lepil, nadalje je nabavilo več rezervarjev za surovine in izdelke, katere je deloma montiralo nad, deloma pa pod zemljo. Vse gradnje je opravilo z lastnimi sredstvi. Tako upata DS in kolektiv, da se bo podjetje lahko brez večjih težav uspešno razvijalo.

Tudi kar se tiče nelikvidnosti, je podjetje v veliki meri rešilo ta problem tako, da ima sedaj denarja pri kupcih manj kot znaša trimesečna prodaja.

Glede izvajanja ustavnih amandmajev, smo se odločili, da bo celotno podjetje ena sama organizacija združenega dela in nove volitve v DS, ki so bile v juniju leta 1972, smo že izvedli tako, da so vse obratne enote — 7 jih je v podjetju — izvolile v DS na vsakih 10 zaposlenih 1 člana. V podjetju obstaja komisija, ki pripravlja pristojnost posameznih enot v sklopu celotnega podjetja.

Kar zadeva stanovanjsko gradnjo, je doslej kupilo podjetje 51 stanovanjskih enot, od katerih je bilo dodeljeno 31 enot članom, ki delajo neposredno v proizvodnji, medtem ko je bilo 20 enot dodeljenih članom kolektiva, ki so v ostalih službah. Za stanovanjsko gradnjo je DS namenil posojila 72 članom kolektiva, in sicer 39 neposrednim proizvajalcem okoli 125 milijonov starih din in prav tolikšen znesek 33 ostalim članom kolektiva.

Osebnih dohodkov je znašal v letu 1971 v prvih 9 mesecih 219.400 din na enega zaposlenega, v letu 1972 pa 215.300 din. Razmerje med najvišjim in najnižjim osebnim dohodkom znaša 3,95.

Produktivnost je v letu 1972 narasla razmeroma visoko, medtem ko je rentabilnost padla, čemur so vzrok zamrznjene cene proizvodov, hkrati pa zvišanje cen surovin na svetovnem trgu.

Kolektiv je prepričan, da bo z nadaljnjim poglobljanjem samoupravnih odnosov v podjetju pa s postritvijo stabilizacijskih mer prebroditi težave, ki so nastale v letošnjem letu in ki bi nastale v prihodnjem letu pa se bodo verjetno v naslednjih letih zmanjševale, saj so bile najhujše v sedanjem času, vendar podjetje kljub vsej krizi zaenkrat še ni imelo blokiranega žiro računa.

Direktor:
ANTON ŽUGEL
dipl. inž. kem.

Zaloški gasilci napredujejo

V predzadnji številki smo objavili delovni program PGD Zalog, ki je zajemal tudi obnovo gasilskega doma.

Največjo težavo so predstavljala denarna sredstva, ki so se le počasi stekala, kasneje pa so nastopili problemi okrog nabave cementa in železa — čas pa je tekkel in gasilec grozil, da ne bodo uresničili zastavljenega programa.

Gradnja sama po sebi ni nič posebnega; posebnost je to, da potekajo vsa dela na prostovoljni bazi ali kot smo to včasih imenovali udarniško. Ne vem, kako je drugje, pri nas takih organiziranih akcij že dolgo ni bilo, gasilci pa so ponovno dokazali, da se da napraviti z organizirano dobro voljo, saj so do sedaj vložili v obnovo doma prek 2.000 delovnih ur. Najmanj toliko pa jih bo še potrebno, preden bo dom popolnoma dokončan.

MILENA M.

VRNEN OBISK

Vsi nestrpni smo se pozno zvečer zbrali na železniški postaji, od koder nas je odpeljal vlak do Beograda. Tam so nas učitelji osnovne šole Josipa Pančiča pozdravili in nas odpeljali v šolo, kjer smo se ponovno srečali s svojimi gostitelji, ki so vsak svojemu gostu podarili rdeč dišeč nagelj. Z Dušanko vsa kmalu odšli na njen dom, kjer sem se seznanila z njenimi starši in bratom.

Čez čas sva se vrnila v šolo in od tam smo se vsi gostje in gostitelji odpeljali na ogled mestnih znamenitosti. Vozili smo se mimo univerze, raznih spomenikov, pionirskega mesta, Košutnjaka, grobov padlih junakov, belega dvorca, pa Kalamegdana. Drugo jutro smo se zbrali in se odpeljali proti jugu

Srbije. Najprej smo se ustavili v motelu Kod starih hrastov. Tako se imenuje, ker tam še zdaj stoji eden od mogočnih, več stoletij starih hrastov.

Nato smo se odpeljali do samostana Manasija z ogromnim obzidjem. Tam smo videli razne znamenite freske na stenah, pa

slike in figure. Toda avtobus nas je že čakal in kmalu potem smo se ustavili pri Resavski pečini. To je lepa kraška jama, ki so jo odkrili šele pred kratkim. Luči v jami osvetljujejo kapnike, tako da so videti zlati pa srebrni, vseh mogočih lepih oblik. Meni je bilo vse to zelo všeč. Tako je minil dan in proti večeru smo se vrnila v šolo. Tam smo imeli še kratko zabavo, čas je hitro minil in ob 9.30 smo se odpeljali na železniško postajo, kjer je že stal vlak za Ljubljano.

BREDA KARDELJ

Akcijski program tudi za skupščino

Zanimivost predloženega akcijskega programa, o katerem so moščanski odborniki razpravljali na novembrski seji, je v tem, da je le-ta zelo konkreten. Ne samo, da zelo natančno opredeljuje posamezne naloge, s katerimi se bo skupščina soočila v prihodnjem letu, marveč povsem konkretno opredeljuje tudi nosilce in izvajalce teh nalog. Še več, v celotnem programu je videti uresničevanje temeljnih izhodišč iz resolucije o socialnem razlikovanju in kadrovske politiki. Skupščina se bo zelo dosledno

zavzemala za zmanjšanje socialnih razlik na področju socialnega varstva, vzgoje in izobraževanja ter drugih dejavnosti. Enotna zahteva vseh odbornikov je bila, da se pri kadrovanju vodilnih in vodstvenih delavcev v delovnih in drugih organizacijah bolj upoštevajo moralno politične kvalitete posameznikov.

Posebej so moščanski odborniki poudarili, da bo skupščina spremljala uresničevanje ustavnih amandmajev (21, 22. in 23.) v delovnih organizacijah. Več kot očitno je namreč, da je tudi

v moščanski občini še veliko delovnih organizacij, ki ne razmišljajo o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. Res pa je tudi, da bo treba mnogim delovnim organizacijam pomagati ne samo moralno, ampak tudi strokovno. Veliko je nalog, vendar bo najbrž že dovolj dejstvo, da nam predlagani akcijski program zagotavlja doslednejšo politiko stabilizacije. To pa je tudi pogoj, ki preprečuje bolj kot vsi obeti v diskusiji, da bo gospodarska in družbena reforma v resnici uspeša.

M. D.

Krvodajalske akcije v letu 1973

NAČRT KRVODAJALSKIH AKCIJ ZA OBČINO LJUBLJANA MOSTE-POLJE V LETU 1973

Mesec	Število odvzemnih dni	Datum odvzema	Dnevno	Obveznosti za našo občino
JANUAR:	3 dni	18., 19., 20.	200 krvodajalcev	600 krvodajalcev
FEBRUAR:	2 dni	13., 14.	200 krvodajalcev	400 krvodajalcev
MAREC:	3 dni	8., 9., 13.	200 krvodajalcev	600 krvodajalcev
X:	1 dan, rezerviran za mladino srednjih in poklicnih šol			200 krvodajalcev
SKUPAJ:	9 dni			1.800 krvodajalcev

OPOMBA: SKUPNI DNEVI ZA MESTO LJUBLJANA IN OBVEZNOSTI NAŠE OBČINE:

JANUAR: 4 dni — 4., 5., 6., 8., dnevno po 50 krvodajalcev

200 krvodajalcev
SKUPAJ: 2.000 krvodajalcev

OBČINSKA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA LJUBLJANA MOSTE-POLJE